

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Σύσκεψη για τη διαχείριση των απορριμμάτων, με ομιλητή τον διάσημο Ελληνοαμερικανό καθηγητή Ν. Θέμελη του Columbia University

Σε μεγάλη ευκαιρία μπορούν να εξελιχθούν για την Ελλάδα τα εργοστάσια μετατροπής αποβλήτων σε ενέργεια (γνωστά διεθνώς με το ακρωνύμιο WTE), διασφαλίζοντας σημαντικά οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη, αλλά και «σώζοντας» χιλιάδες στρέμματα γης, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, τα οποία αλλιώς θα κατέληγαν χωματερές.

Τις παραπάνω εκτιμήσεις διατύπωσε ο διάσημος Ελληνοαμερικανός καθηγητής **Νίκος Θέμελης**, διευθυντής του επιστημονικού κέντρου “**Earth Engineering Center**” του Columbia University της Νέας Υόρκης, μιλώντας σε σύσκεψη που διοργάνωσε το βράδυ της Τετάρτης 28 Φεβρουαρίου, στη Θεσσαλονίκη, το ΤΕΕ/ΤΚΜ.

Στη σύσκεψη, της οποίας προήδρευσε ο πρόεδρος της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ/ΤΚΜ, **Σωκράτης Φάμελλος**, μετείχαν ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, **Σάκης Τζακόπουλος**, ο αντιπρόεδρος, **Βενέτης Μπούρας**, ο κοσμητορας της Πολυτεχνικής Σχολής ΑΠΘ, κ. Νίκος **Μουσιόπουλος**, ο πρόεδρος του Συνδέσμου ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης, **Γιάννης Ζουρνάς**, ο αντινομάρχης κ. **Γιώργος Τσαμασλής**, ο συντονιστής του Συμβουλίου Περιβάλλοντος του ΑΠΘ, κ. **Τάσος Νάσσης**, ο πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρίας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, καθ. κ. **Παναγιωτακόπουλος**, καθηγητής της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ, μέλη του Παρατηρητηρίου για τους Ταγαράδες, στελέχη της ΔΙΠΕΧΩ, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και του Τεχνικού Επιμελητηρίου.

Σύμφωνα με τον κ. Θέμελη, **σε ό,τι αφορά τη διαχείριση απορριμμάτων, η Ελλάδα εξακολουθεί να βρίσκεται στο τελευταίο σκαλί της ΕΕ**, πίσω ακόμη και από οικονομικά ασθενέστερες χώρες, όπως η Πορτογαλία. Κατά τον καθηγητή, οι λύσεις για τη διαχείριση των απορριμμάτων στην Ελλάδα, που ανέρχονται σε εκατομμύρια τόνους –**μόνο στην Αθήνα παράγονται περί τα 2 εκατ. τόνους και στη Θεσσαλονίκη γύρω στους 800.000**- είναι δύο: είτε να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμη ύλη σε θερμικά εργοστάσια (WTE) είτε να ταφούν σε ΧΥΤΑ.

Όμως, οι ΧΥΤΑ παρουσιάζουν περιβαλλοντικά μειονεκτήματα (όπως είναι για παράδειγμα οι δυσάρεστες εκπομπές αερίων και μεθανίου, που επιδεινώνουν το παγκόσμιο φαινόμενο του θερμοκηπίου), ενώ η ενέργεια που είναι σε θέση να «δημιουργήσουν» ανέρχεται μόλις στο 1/5 αυτής, που θα μπορούσε να αποδώσει ένα εργοστάσιο WTE από την ίδια ποσότητα σκουπιδιών.

Παράλληλα, για κράτη με περιορισμένη γη, όπως η Ελλάδα, οι ΧΥΤΑ έχουν ένα πολύ βασικό μειονέκτημα: καταλαμβάνουν μεγάλες εκτάσεις, που μπορεί να χαθούν και για πάντα. **«Η Αττική, αν συνεχίσει να εξαρτάται από τους ΧΥΤΑ, μέσα σε 100 χρόνια θα χρειαστεί να διαθέσει για αυτόν τον σκοπό περίπου 10.000-15.000 στρέμματα!»**, είπε χαρακτηριστικά ο καθηγητής, για να προσθέσει ότι δύο εργοστάσια WTE θα καταλάμβαναν μόλις 150 στρέμματα και με την κατάλληλη συντήρηση θα μπορούσαν να εξυπηρετούν την Αττική για αιώνες.

Κατά τον κ. Θέμελη, η πόλη ή η κοινότητα που θα φιλοξενήσει το πρώτο εργοστάσιο WTE της Ελλάδας – γιατί **σήμερα δεν υπάρχει ούτε ένα, τη στιγμή που στην υπόλοιπη Ε.Ε. λειτουργούν περίπου 420** - θα απολαύσει μεγάλα υλικά οφέλη (όπως έχει ήδη πράξει η Μπρέσια της Ιταλίας).

Μάλιστα, για τα συγκεκριμένα εργοστάσια, η Ελλάδα μπορεί να πάρει κοινοτικές επιχορηγήσεις, αφού η ΕΕ επιτάσσει μείωση των χωματερών. Με βάση τις οδηγίες της ΕΕ, **μέχρι το 2010 η Ελλάδα πρέπει να μειώσει στο 1/3 την ποσότητα των απορριμμάτων που στέλνει σήμερα στους ΧΥΤΑ και μέχρι το 2013 κατά 50% (και κατά τα 2/3 ως το 2020)**.

«Είναι παράλογο, εφόσον συνεχίζονται οι κοινοτικές επιχορηγήσεις, η Ελλάδα να αφήνει τα χρόνια να περνούν και –αντί να φέρει μέσα χρήματα από την ΕΕ (επιχορήγηση μέχρι και 40%), για να προστατέψει το ελληνικό περιβάλλον- να πληρώνει πρόστιμα επειδή παραβιάζει τους ευρωπαϊκούς νόμους για τη διαχείριση των αποβλήτων», πρόσθεσε ο κ. Θέμελης, ένα από τα μεγάλα έργα του οποίου ήταν και η μελέτη του συστήματος διαχείρισης αποβλήτων της πόλης της Νέας Υόρκης.

Και ενώ στην Ελλάδα πολλοί εξακολουθούν –σύμφωνα με τον κ. Θέμελη- να είναι προσκολλημένοι στο παρελθόν και να επιμένουν ότι η καύση απορριμμάτων μολύνει περισσότερο από την ταφή, αν και οι νέες τεχνολογίες έχουν αλλάξει τα δεδομένα, στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ, οι εξελίξεις «τρέχουν».

Στην ΕΕ των 25, πάνω από 48,8 εκατ. τόνοι απορριμμάτων καταλήγουν σε εργοστάσια WTE, έναντι 40 εκατ. τόνων στην Ιαπωνία και 26,3 εκατ. στις ΗΠΑ. Με άλλα λόγια, το ¼ των αποβλήτων της ΕΕ των 15 υπόκεινται σε θερμική επεξεργασία σε εργοστάσια WTE.

Η Ελλάδα είναι πρώτη στην ΕΕ, ως προς το ποσοστό των δημοτικών στερεών αποβλήτων (ΔΣΑ), που καταλήγουν σε ταφή σε ΧΥΤΑ ή χωματερές, ενώ συγκεντρώνει το ...0% ως προς τα WTE (πρώτη είναι η Δανία, όπου λειτουργούν 30 τέτοια εργοστάσια για πληθυσμό 5 εκατ. ατόμων, ενώ, εκτός ΕΕ, «ρεσιτάλ» δίνει η Σιγκαπούρη, όπου τρεις μονάδες του είδους διαχειρίζονται ημερησίως 10.400 τόνους/απορριμμάτων την ημέρα, σχεδόν όση είναι η ημερήσια παραγωγή της Ελλάδας!).

Ο κ. Θέμελης ανέφερε ακόμη ότι **11 κοινοτικές χώρες προσθέτουν προσεχώς στο δυναμικό τους νέες μονάδες WTE, συνολικής δυναμικότητας άνω των 8 εκατ. τόνων**, ενώ πρόσθεσε ότι τα κράτη-μέλη με υψηλότερη ανακύκλωση κάνουν επίσης και μεγαλύτερη χρήση των WTE.

Ως προς το επιχείρημα ότι η καύση των απορριμμάτων έχει υψηλό κόστος (150 ευρώ/τόνο, με βάση τις εκτιμήσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ), ο καθηγητής διατύπωσε την εκτίμησή του ότι αυτή η τιμή είναι υπερβολικά υψηλή, σε σχέση με αυτή που προκύπτει από τις έρευνες (Ιούνιος 2006): στη Σκωτία η τιμή είναι 44 ευρώ, στην Τσεχία 45, στη Σουηδία 48 και στη Δανία 38, ενώ στην «ακριβή» Γαλλία 78 ευρώ τον τόνο.

Κατά την τοποθέτησή του στη σύσκεψη, ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, **Σ. Τζακόπουλος**, επεσήμανε ότι **στην Ελλάδα λείπει η περιβαλλοντική πολιτική και κουλτούρα**. Η μεν έλλειψη πολιτικής γίνεται εμφανής από το γεγονός ότι **μέχρι και σήμερα κατασκευάζονται στη χώρα μας βιολογικοί καθαρισμοί, χωρίς δίκτυο για τη μεταφορά των αποβλήτων σε αυτούς**. Η δε έλλειψη κουλτούρας αποτυπώνεται στο ότι και οι ίδιοι οι πολίτες δεν είναι επαρκώς ευαισθητοποιημένοι ως προς το πώς να διαχειρίζονται τα απορρίμματά τους. Ο κ. Τζακόπουλος τόνισε πλέον ότι οι τρεις φορείς που δραστηριοποιούνται σήμερα στον τομέα της ανακύκλωσης στη Θεσσαλονίκη θα πρέπει να «συνδυναστούν», υπό κοινούς στόχους.

Ο κοσμητορας του ΑΠΘ, **Ν. Μουσιόπουλος** εξέφρασε την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι κατά τη σύσκεψη διαλύθηκαν δύο μύθοι: πρώτον, το ότι η καύση αποτελεί περιβαλλοντικό έγκλημα (κάτι που μπορεί να ισχυρε το '80 ή το '85, αλλά με τη βελτίωση των τεχνολογιών δεν ευσταθεί πια). Όπως είπε, **μπορεί η καύση να μην είναι η βέλτιστη λύση, αλλά τουλάχιστον πρέπει να συγκριθεί με άλλες μεθόδους**. Ο δεύτερος μύθος είναι το υψηλό κόστος των WTE, το οποίο επίσης έχει πέσει με την ανάπτυξη της τεχνολογίας. «Το ΚΠΣ ίσως είναι η τελευταία ευκαιρία για τη χώρα μας να σκεφτεί να εντάξει τέτοιες μονάδες στο σύστημά της», σημείωσε ο κ. Μουσιόπουλος.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου ΟΤΑ, Γ. Ζουρνάς επεσήμανε ότι χωρίς την ύπαρξη ΧΥΤΑ ή Χώρων Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ) δεν μπορούν να υπάρξουν εργοστάσια WTE, αφού τα υπόλοιπα των σκουπιδιών κάπου πρέπει να καταλήγουν. Ο ίδιος συμπλήρωσε ότι ο ΧΥΤΑ της Μαυρορράχης ήταν απολύτως απαραίτητος για τη Θεσσαλονίκη και ότι θα έχει μακρά διάρκεια ζωής, 33 χρόνων. Ο κ. Ζουρνάς επεσήμανε ακόμη ότι η λειτουργία των WTE παρουσιάζει δυσκολίες, αφού ο διαχωρισμός των απορριμμάτων από τους πολίτες είναι δύσκολος και ο ίδιος δεν συμφωνεί να καίγονται σύμμικτα σκουπίδια.

Στη συνάντηση εκφράστηκαν επίσης ανησυχίες για τους κινδύνους από την εγκατάσταση παρόμοιων μονάδων, λόγω κακής συντήρησης ή ανεπαρκών ελέγχων και επισημάνθηκε η ανάγκη ασφαλιστικών δικλείδων για τη χωροθέτηση και την οργάνωσή τους.

Συνοψίζοντας, ο πρόεδρος της αντιπροσωπείας του ΤΕΕ/ΤΚΜ, Σ. Φάμελλος, επεσήμανε ότι πάνω απ' όλα είναι απαραίτητη η αξιοπιστία και αποτελεσματικότητα των φορέων και τόνισε ότι χωρίς ΧΥΤΥ ως τελικό αποδέκτη δεν υπάρχει λύση για το πρόβλημα των απορριμμάτων, αλλά και μόνο με ΧΥΤΥ δεν γίνεται τίποτα. Ο ίδιος σημείωσε ότι η καύση δεν αποτελεί πλέον ούτε περιβαλλοντικό έγκλημα, ούτε είναι ακριβότερη, σε σχέση με άλλες διαδικασίες.